वर्ष - 2025 - 26

सेट - A　　उत्तरमध्यमा II (12)　　पूर्णाङ्क - 100

उत्तरमाला　　संस्कृत व्याकरणम् (1201)

1 - (क) - स , (ख) - ब , (ग) - ब , (घ) - ब , (ङ) - ब , (च) - अ

2 - (क) राष्ट्रियः , (ख) ग्रामीणः , (ग) पाणिनीयम् (घ) शाब्दिकः , (ङ) धार्मिकः
(च) एकादशः

3 - (क) द　(ख) य　(ग) अ　(घ) ब　(ङ) स　(च) द

4 - (क) आम्　(ख) आम् (ग) आम्　(घ) न　(ङ) आम्　(च) आम्

5 - (क) - वुन् प्रत्ययः , (ख) ढक् प्रत्ययः, (ग) छ प्रत्ययः,
(घ) यत् प्रत्ययः, (ङ) यञ् प्रत्ययः , (च) ढक् प्रत्ययः ।

6 - तव्यत्तव्यानीयरः

7 - कर्तुरीप्सिततमं कर्म कारकं कर्मसंज्ञं स्यात् ।

अथवा

- अनुक्ते कर्मणि द्वितीया स्यात् ।

8 - चतुर्थी तदर्थार्थबलिहितसुखरक्षितैः ॥

9 - आयनेयीनीयियः फढखछघां प्रत्ययादीनाम् । 7/1/2 ॥

अथवा

- पितृव्यमातुलमातामहपितामहाः । 4/02/36

10 - सायंचिरंप्राह्णेप्रगेऽव्ययेभ्यष्ट्युट्युलौ तुट् च । 4/3/23

11 - समाजं रक्षति इत्यर्थे "रक्षति" सूत्रेण ठक् प्रत्ययः ।

12 - नौवयोधर्मविषमूलमूलसीतातुलाभ्यस्तार्यतुल्यप्राप्यवध्यानाम्यसमसमितसम्मितेषु ॥ 4/4/91

13 - तृतीया - भवता　भवद्भ्याम्　भवद्भिः ।
चतुर्थी - भवते　भवद्भ्याम्　भवद्भ्यः

14 - गर्ग शब्दात् "गर्गादिभ्यो यञ्" इति सूत्रेण यञ् प्रत्ययेऽनुबन्धलोपे आदिवृद्धौ भसंज्ञकत्वात् अकार लोपे वर्णसम्मेलने सत्व जत्व विसर्गे गार्ग्यः इति सिद्धम् ।

15 शैवः - ~~शिवस्य~~ । शिवस्यापत्यं शैवः इत्यर्थे शिव शब्दात् "शिवादिभ्योऽण्" सूत्रेण अण् प्रत्ययेऽनुबन्धलोपे आदिवृद्धौ वर्ण सम्मेलने सत्व रुत्व विसर्गे शैवः सिद्धम्

16 वासुदेवः - वसुदेवस्यापत्यं पुमान् इत्यर्थे "ऋष्यन्धक - वृष्णिकुरुभ्यश्च" सूत्रेण अण् प्रत्ययेऽनुबन्धलोपे आदिवृद्धौ भ ~~संज्ञा~~ संज्ञकत्वात् अकारलोपे वर्ण सम्मेलने सत्व रुत्व विसर्गौ वासुदेवः इति रूपं सिद्धम् ।

17 - सभ्यः - इत्यत्र सभा शब्दात् "सभायाः यः" सूत्रेण यः प्रत्यये भ संज्ञकत्वात् आकारलोपे वर्ण सम्मेलने सभ्यः इति सिद्धम् ।

18 - कापेयम् - कपि शब्दात् "कपिज्ञात्योर्ढक्" सूत्रेण ढक् प्रत्ययेऽनुबन्धलोपे कित्वात् आदिवृद्धौ भ संज्ञकत्वात् इकारलोपे "आयनेयीनीयियः फढखछघां प्रत्ययादीनाम्" सूत्रेण ढस्य एयादेशे वर्ण सम्मेलने ~~सत्व रुत्वविसर्गौ~~ स्वादिकार्ये कापेयम् इति रूपं सिद्धम् ।

19 - टिड्ढाणञ्द्वयसज्दघ्नञ्मात्रच्तयप्ठक्ठञ्कञ्क्वरपः ।

20 - युष्मद् शब्द

त्वम्	युवाम्	यूयम्
त्वाम्	युवाम्	युष्मान्
त्वया	युवाभ्याम्	युष्माभिः
तुभ्यम्	युवाभ्याम्	युष्मभ्यम्
~~युष्मत्~~ त्वत्	युवाभ्याम्	युष्मत्
तव	युवयोः	युष्माकम्
त्वयि	युवयोः	युष्मासु

21 - अस्मद् शब्द

अहम्	आवाम्	वयम्
माम्	आवाम्	अस्मान्
मया	आवाभ्याम्	अस्माभिः
मह्यम्	आवाभ्याम्	अस्मभ्यम्
मत्	आवाभ्याम्	अस्मत्
मम	आवयोः	अस्माकम्
मयि	आवयोः	अस्मासु

22 - षड् कारकाणि सन्ति छात्राः स्व बुद्ध्यानुसारं लेखिष्यन्ति ।

23 - सहसुपा – सुप् सुपा सह वा समस्यते । समासत्वात् प्रातिपदिकत्वेन सुपो लुक् । परार्थाभिधानं वृत्तिः । कृत्तद्धितसमासैकशेषसनाद्यन्तधातुरूपाः पञ्च वृत्तयः वृत्त्यर्थावबोधकं वाक्यं विग्रहः स च लौकिकोऽलौकिकः च इति ।

24 - छात्राः स्वमत्यानुसारं उत्तरं दास्यन्ति ।

25 - क - फाल्गुनशुक्लपूर्णिमायां होलिकादहनं भवति ।

ख - मध्यप्रदेशस्य राजधानी भोपालम् अस्ति ।

ग - कार्यांशाः चित्रं पश्यति ।

घ - महर्षि पाणिनिः सूत्र अष्टाध्यायाः रचयिता ।

ङ - राजाभोजः मालवायाः राज्ञः आसीत ।

25 - छात्राः स्व विवेकानुसारं उत्तरं दास्यन्ति ।